

Sygn. akt II AKa 232/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku w II Wydziale Karnym w składzie

Przewodniczący	SSA Nadzieja Surowiec
Sędziowie	SSA Andrzej Ulitko SSA Leszek Kulik (spr.)
Protokolant	Barbara Mosiej

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Białymstoku – Janusza Kordulskiego

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2014 r.

sprawy **J. K. (2)**

oskarżonego z art.18§2 d.k.k. w zw. z art. 205§2' d.k.k. w zb. z art. 266§4 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 12 października 1994r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994r., Nr 126, poz. 615)

z powodu apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 3 kwietnia 2013 r. sygn. akt III K 65/11

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uznając apelację za oczywiście bezzasadną.

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. D. kwotę 738 złotych, w tym kwotę 138 złotych należnego podatku VAT, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu za postępowanie przed sądem drugiej instancji.

III. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 380 złotych tytułem opłaty za drugą instancję i obciąża go pozostałymi kosztami procesu za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

J. K. (2) został oskarżony o to, że:

IV. W okresie od 10 lutego do 17 lutego 1995 roku w B. działając w zamiarze, aby R. G. i J. R., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 704 116,26 zł doprowadzili Skarb Państwa, reprezentowany przez II Urząd Skarbowy w W. (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, jako dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. poświadczył nieprawdę w dokumentach co do okoliczności mających znaczenie prawne, a następnie dokumenty

te przekazał J. R. i R. G., udzielając im pomocy do wprowadzenia w błąd II Urzędu Skarbowego (...) co faktu istnienia wiarygodności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. wobec wskazanych podmiotów i umożliwiając tym samym potrącenie w dniu 1 czerwca 1995 r. w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych(Dz.U. nr 108 z 1993r. z póź. zm.) zobowiązania podatkowego (...) Banku Oddział w W., w wyniku czego nastąpiło doprowadzenie II Urzędu Skarbowego (...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa w łącznej kwocie 733 454,44zł, która to kwota stanowi kwotę znacznej wartości, a mianowicie:

- w dniu 10 lutego 1995 roku poświadczyl nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne, potwierdzając na czterech fakturach o numerach: (...) na kwotę 235 551,39 zł, 2/0/95 na kwotę 226 634,34 zł, 3/0/95 na kwotę 148 406, 94 zł i 4/0/95 na kwotę 121 861, 77zł fakt zakupu przez Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B. sprzętu biurowego i komputerowego, a następnie dokumenty te przekazał J. R. i R. G.,

- w dniu 14 lutego 1995 roku poświadczyl nieprawdę na czterech dokumentach „ potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzając, iż wynikające z przedmiotowych faktur o numerach (...) należności w łącznej kwocie 733 454,44zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo-Usługowego PPHU (...) R. G., B. ul. (...), a następnie dokumenty te przekazał R. G. i J. R.,

- w dniu 17 lutego 1995 roku na czterech „ potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej” potwierdzając, iż wynikające z przedmiotowych faktur o numerach (...) należności w łącznej kwocie 733 454,44zł stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec Banku (...) SA w W., a następnie dokumenty te przekazał R. G. i J. R.,

tj. o czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art.12 k.k.

V. w dniu 15 marca 1995 roku w B. w zamiarze, aby R. G. i J. R., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w łącznej kwocie 300 781 zł doprowadzili Skarb Państwa, reprezentowany przez I i II Urząd Skarbowy w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, jako dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. poświadczyl nieprawdę w dokumentach co do okoliczności mających znaczenie prawne, iż towary i materiały wymienione w fakturach nr (...) wystawionych przez PPHU (...) w B. i obciążających Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B. na kwotę 733 454,44zł stanowią własność szkoły po czym dokumenty te przekazał J. R. i R. G., w celu umożliwienia potrącenia w dniu 20 marca 1995 r. w trybie art.28 ustawy z dnia 19.12.1980r. o zobowiązaniach podatkowych(Dz.U. nr 108 z 1993r. z póź. zm.)zobowiązania podatkowego Przedsiębiorstwa (...) SA w K. w kwocie 270 268,71zł oraz zobowiązania (...) SA w K. w kwocie 463 185,73zł, udzielając im pomocy do doprowadzenia I i II Urzędu Skarbowego w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa w łącznej kwocie 733 454,44zł, która to kwota stanowi kwotę znacznej wartości

tj. o czyn z art.18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 1 i 3 k.k.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2013 r. sygn. akt III K 65/11 oskarżonego J. K. (2) uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w pkt. IV i V z tym, że czyny te zakwalifikował na podstawie art. 18 § 2 d.k.k. w zw. art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 4 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) i za czyny opisane w pkt. IV i V na podstawie art. 18 § 2 d.k.k. w zw. z art. 205 § 2¹ d.k.k. w zb. z art. 266 § 4 d.k.k. w zw. z art. 10 § 2 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) w zw. z art. 4 § 1 k.k. skazał go zaś na mocy art. 20 § 1 d.k.k. w zw. z art. 205 § 2¹ d.k.k. w zw. z art. 10 § 3 d.k.k. w zw. z art. 58 d.k.k. w zw. z art. 36 § 2 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) wymierzył mu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności i 1000 zł (jednego tysiąca złotych) grzywny z zamianą w razie nieuiszczenia jej w terminie na karę zastępczą 10 (dziesięciu) dni pozbawienia wolności, przyjmując jeden dzień pozbawienia wolności za równoważny grzywnie w wysokości 100 zł (stu złotych).

Na podstawie art. 73 § 1 i 2 d.k.k. i art. 74 § 1 d.k.k. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 12 października 1994 r. o ochronie obrotu gospodarczego i zmianie niektórych przepisów prawa karnego (Dz.U. z 1994 r., Nr 126, poz. 615) wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego J. K. (2) kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszil na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata.

Zasądził od oskarżonego tytułem opłaty kwotę 380 zł (trzystu osiemdziesięciu złotych)

i obciążył go kosztami sądowymi w kwocie 500 zł (pięćset złotych), w pozostałej części zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła obrońca oskarżonego J. K. (2).

Na podstawie art. 427 § 2 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały wpływ na treść wyroku, tj. art. 4, art. 5 § 2, art. 7, art. 410, art. 424 k.p.k. polegające na dowolnej i jednostronnej ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w szczególności pominięcie dowodów przemawiających na korzyść oskarżonego, pominięcie uzasadnienia dlaczego Sąd nie uznał dowodów przedstawionych przez oskarżonego J. K. (2) przemawiających na jego korzyść;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na uznaniu, że :

- oskarżony J. K. (2) chciał pozyskać sprzęt i pozostałe materiały de facto bezpłatnie, w sytuacji gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wcale nie wynika, że udowodniono, czy wykazano oskarżonemu taki zamiar,

- zachowanie oskarżonego J. K. (2) było objęte umyślnością, a etapowym celem jego działania było doprowadzenie do uzyskania korzyści majątkową z cesji wierzytelności dokonanej przez R. G. i J. R., w sytuacji gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że dążył do rozwiązania przedmiotowej umowy i naprawy zaistniałej sytuacji;

- oskarżony J. K. (2) pogwałcił zasady dyscypliny budżetowej obowiązujące na podstawie ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. Prawo budżetowe, które zobowiązywało do dokonywania wydatków w granicach kwot określonych w budżecie, w sposób celowy i oszczędny, w sytuacji gdy w materiale dowodowym nie ustalono jaki był limit budżetowy Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. przewidziany na zakup pomocy naukowych, a ponadto przepis ten istniał obok art. 28 ustawy z dnia 19.12.1980 r. o zobowiązaniach podatkowych, z uzasadnienia sądu wynika więc że jednostki budżetowe nie mogły korzystać z kompetencji nadanych tym przepisem - gdyż kwoty za jakie kupiono sprzęt nie mieściłyby się w budżecie danej jednostki chcącej zakupić sprzęt komputerowy;

- oskarżony J. K. (2) umyślnie udzielił pomocy R. G. i J. R. w wyłudzeniu przez nich kwoty 704 116,26 zł na szkodę II Urzędu Skarbowego (...) działającego w imieniu Skarbu Państwa oraz udzielił im pomocy do doprowadzenia I i II Urzędu Skarbowego w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa w kwocie 733 454,44 zł w ten sposób, iż jako dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. poświadczył nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne potwierdzając iż towary i materiały wymienione na 4 fakturach wystawionych przez PPHU (...) w B., na kwotę 733 454,44 zł i obciążających Zespół Szkół Zawodowych nr (...) w B. stanowią własność tej szkoły i stanowią bezsporne i wymagalne zobowiązanie wobec tego Przedsiębiorstwa, kiedy faktycznie oskarżony J. K. (2) składając zamówienie w PPHU (...) w B. w dniu 8 stycznia 1995 r. na zakup sprzętu komputerowego, wprowadził klauzulę iż szkoła wycofa się z transakcji w przypadku gdy nie znajdą się instytucje lub osoby trzecie które przejmą zobowiązania szkoły z tego tytułu i wtedy szkoła zrezygnuje z zakupu oraz zwróci sprzęt przed jego użytkowaniem, o ile okoliczności wystąpią po jego odbiorze. Znalezienie sponsora leżało w interesie PPHU (...) w B., a nie do oskarżonego J. K. (2), co wynika jednoznacznie z zapisu w klauzuli;

- działania oskarżonego J. K. (2) jakim była chęć wyposażenia szkoły w konieczne sprzęty komputerowe stanowi tylko okoliczność łagodzącą, w sytuacji gdy oskarżony J. K. (2) podpisując zamówienie na sprzęt komputerowy oraz potwierdzenia zaległości państwowej jednostki budżetowej warunkujące realizację zamówienia działał w dobrej wierze, iż szkoła otrzyma niezmiernie potrzebny jej sprzęt komputerowy, za który zapłaci jakiś podmiot w ten sposób że skompensuje swój dług wobec Skarbu Państwa przedstawiając wykupione zobowiązania szkoły wobec PPHU (...) w B. wykorzystując zapis art. 28 ustawy z dnia 19.12.1980 r. o zobowiązaniach podatkowych;

- oskarżony ułatwił J. R. i R. G. popełnienie przestępstwa podczas, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że oskarżony J. K. (2) podpisując dodatkowe dokumenty dotyczące potwierdzenia istnienia zaległości w spłacie zobowiązań wobec PPHU (...) w B. z tytułu zakupu sprzętu komputerowego, które następnie Przedsiębiorstwo to sprzedało dwóm firmom ze (...) - (...) - był przekonany że wcześniejsza transakcja z (...) Bank Oddział w W. nie doszła do skutku wobec rozwiązania umowy factoringowej ze spółką (...) w W.;

- oskarżony ułatwił J. R. i R. G. popełnienie przestępstwa podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że oskarżony J. K. (2) korzystając z zawartej w zamówieniu z dnia 8 stycznia 1995 r. klauzuli - najszybciej jak było to możliwe - dnia 6 marca 1995 r. wycofał się w imieniu szkoły z transakcji nabycia sprzętu komputerowego powiadamiając o tym PPHU,, (...) w B.;

- oskarżony ułatwił J. R. i R. G. popełnienie przestępstwa podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że oskarżony po rozwiązaniu transakcji z PPHU (...) w B. natychmiast powiadomił o tym I i II Urząd Skarbowy w K. wnosząc o niedopuszczenie do kompensaty rzekomego zadłużenia szkoły przez firmy (...). W tej sprawie przesłał ok. 20 pism i doprowadził do uchylecia przez Izbę Skarbową w K. w dniu 23 stycznia 1996 r. decyzji I Urzędu Skarbowego w K. z dnia 20 marca 1995 r. o potrąceniu zobowiązania w podatku dochodowym od osób prawnych za luty 1995 w kwocie 463 185,73 zł(...) w K. z wierzytelności wobec Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B.;

- oskarżony ułatwił J. R. i R. G. popełnienie przestępstwa podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że oskarżony J. K. (2) po ujawnieniu faktu iż transakcja wykupienia zadłużenia szkoły przez (...) Bank Oddział w W. nie została unieważniona mimo zapewnień PPHU (...) kontaktował się osobiście, telefonicznie i pisemnie z pracownikami II Urzędu Skarbowego w W. odnośnie spornej wierzytelności co doprowadziło do zawieszenia egzekwowania przez ten urząd należności.

W związku z powyższym, na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 437 k.p.k. wniosła o zmianę wyroku Sądu I instancji, orzeczenie odmiennie, co do istoty sprawy i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu przestępstwa, ewentualnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Apelacja obrońcy jest bezzasadna w stopniu oczywistym i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy po dokonaniu wszechstronnej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, zajął trafne stanowisko w przedmiocie winy oskarżonego. Wnikliwa analiza tego materiału prowadzi do wniosku, że ustalenia Sądu I instancji w tym zakresie są w pełni prawidłowe, a w konsekwencji podniesione w apelacji zarzuty błędów w ustaleniach faktycznych oraz obraży przepisów postępowania jawią się jako całkowicie bezpodstawne.

Z części motywacyjnej zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd I instancji z należytą starannością przeprowadził postępowanie dowodowe i w sposób wyczerpujący odniósł się do wszystkich kwestii wymagających rozstrzygnięcia. W szczególności w sposób wnikliwy przeanalizował i właściwie ocenił dowody, które legły u podstaw przypisania winy oskarżonemu.

Niewątpliwie kluczowym źródłem dowodowym pozwalającym na ustalenie rzeczywistego przebiegu zdarzeń będących przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie były wyjaśnienia oskarżonych, zeznania świadków oraz zabezpieczona dokumentacja.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej oceny tych dowodów i wyciągnął z nich właściwe wnioski sprowadzające się do tezy, że J. K. (2) działając w zamiarze, aby inne osoby tj. R. G. i J. R. doprowadzili Skarb Państwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, jako dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. poświadczyl nieprawdę w dokumentach co do okoliczności mających znaczenie prawne, a następnie dokumenty te przekazał tym osobom, udzielając im w ten sposób pomocy do doprowadzenia Urzędów Skarbowych w W. i K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem Skarbu Państwa znacznej wartości.

Ustalony w sprawie stan faktyczny jest jasny i nie był przez strony kwestionowany. Wynika z niego, że J. K. (2) pełniący wówczas funkcje dyrektora Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. usiłował w sposób bezpłatny pozyskać dla szkoły urządzenia i sprzęt komputerowy, który miała dostarczyć firma (...) reprezentowana przez R. G. i J. R.. W tym celu w dniu 8 stycznia 1995 w imieniu szkoły złożył zamówienie na dostarczenie i montaż sprzętu komputerowego i biurowego wraz z wyposażeniem, oprogramowania sprzętu, jak też urządzeń do systemu sygnalizacji pożaru i alarmowej. Oskarżony w chwili złożenia zamówienia miał świadomość, że szkoła w swoim budżecie nie posiada środków finansowych na pokrycie zobowiązań wynikających z zamówienia. Wiedzę o tym posiadali również przedstawiciele firmy (...). Dlatego też strony ustaliły, że zapłata za towar nastąpi przez sprzedaż wierzytelności szkoły innemu podmiotowi, który miał następnie potrącić ją w trybie art. 28 ustawy o zobowiązaniach podatkowych.

Pomimo niedostarczenia towaru do szkoły, oskarżony przyjął rachunki wystawione przez firmę (...) i złożył na nich swoje podpisy, a następnie w dniu 14 lutego 1995 r. potwierdził zaległości z tego tytułu szkoły jako państwowej jednostki budżetowej. W dalszej kolejności doszło do cesji tej wierzytelności na firmę (...), która scedowała ją następnie na rzecz (...) Banku pomimo braku zapłaty za wierzytelność szkoły. Z kolei (...) Bank złożył w Drugim Urzędzie Skarbowym (...) wniosek o potrącenie tych wierzytelności z należności podatkowych banku. Firma (...) nie uregulowała należności bowiem powzięła wątpliwości co do bezsporności i wymagalności tej wierzytelności. Następnie wierzytelność szkoły została ponownie zbyta firmom (...) i została potrącona z ich zobowiązań podatkowych przez właściwe urzędy skarbowe.

Decyzją z dnia 3 stycznia 1996 r. Izba Skarbowa w K. stwierdziła z urzędu nieważność zawiadomienia z dnia 20 marca 1995 r. o potrąceniu zobowiązania w podatku dochodowym od osób prawnych za luty 1995 r. w kwocie 463.185,73 zł. (...) SA w K. z wierzytelności wobec Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B. wydanego przez I Urząd Skarbowy w K..

Kwestią sporną wymagającą rozstrzygnięcia było ustalenie czy szkoła faktycznie otrzymała sprzęt komputerowy zamówiony w firmie (...) jak też ocena prawna zachowania oskarżonego. Do obu spornych zagadnień Sąd I instancji odniósł się w sposób wyczerpujący w części motywacyjnej zaskarżonego wyroku i zawartą tam argumentację należy w pełni podzielić.

Opierając się w głównej mierze na wyjaśnieniach J. K. (2) i pracowników szkoły S. K. i A. S., Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że do szkoły została dostarczona tylko znikoma część sprzętu w dniach 6 i 7 kwietnia 1995 r. opisanego w protokołach zdawczo – odbiorczych i został on przyjęty na polecenie oskarżonego (k. 1937, 1939).

Sam oskarżony w złożonych wyjaśnieniach twierdził kategorycznie, że pozostałego sprzętu z firmy (...) szkoła nie odebrała, nie kwitowała jego odbioru i nie zamierzała odbierać ponieważ odstąpiła od umowy (k. 1625v). W piśmie z dnia 6 marca 1995 r. skierowanym do firmy (...) oskarżony oświadczył, że w związku z wystąpieniem wątpliwości natury prawnej dotyczącej realizacji zamówienia z dnia 8 stycznia 1995 r. szkoła rezygnuje z zakupu zamówionego sprzętu i usług oraz wnosi o anulowanie zamówienia (k. 1626). Z treści przedmiotowego pisma wynika zatem jednoznacznie, że oskarżony miał świadomość co do tego, że do zakupu sprzętu przez szkołę faktycznie nie doszło i w wyniku złożonego zamówienia szkoła nie stała się właścicielem przedmiotowego sprzętu. W opozycji do tego dokumentu pozostaje jednak późniejszy dokument wystawiony przez oskarżonego, który świadczy o umyślności w

jego działaniach. Mianowicie w dokumencie z dnia 15 marca 1995 r. oskarżony oświadczył, że towary i materiały wymienione we wszystkich czterech rachunkach na łączną kwotę 733.454,44 zł. są własnością szkoły i pozostają w depozycie sprzedawcy do chwili przystosowania szkoły do ich prawidłowej eksploatacji (k. 1526). Co więcej w złożonych wyjaśnieniach oskarżony przyznał, że treść tego dokumentu była niezgodna z rzeczywistym stanem rzeczy. Podał, że został złożony na prośbę przedstawicieli firmy (...), którzy również wcześniej przygotowali jego treść i zamierzali wykorzystać je do sprzedaży wierzytelności szkoły firmom (...) S.A. w K. oraz (...) S. A. w K. (k. 1626 – 1627). Twierdził, że uczestniczył też w rozmowach z przedstawicielami firmy (...) w B. z których wynikało, że za zamówiony sprzęt i tak ostatecznie zapłaci Ministerstwo Finansów (k. 1625). Tym samym oskarżony przyznał, że świadomie udzielił pomocy do transakcji, która w ostateczności miała doprowadzić Skarb Państwa do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Słusznie zatem Sąd Okręgowy przyjął, że działania J. K. (2) związane z zakupem sprzętu na rzecz szkoły były nie tylko bezprawne, ale również karygodne. Wiedział przecież, że wystawione przez niego dokumenty w imieniu szkoły potwierdzają nieprawdę i zostaną następnie przekazane innym podmiotom nabywającym wierzytelność szkoły, które zostaną w ten sposób wprowadzone w błąd co do istnienia wymagalnej i bezspornej wierzytelności szkoły.

Składając zamówienie w firmie (...) na sprzęt i nie posiadając środków finansowych na ich zakup oskarżony musiał znać procedurę potrąceń w trybie art. 28 ustawy z dnia 19.12.1980 r., a więc miał też świadomość, że potrąceniu podlegają jedynie istniejące już, bezsporne i wymagalne wierzytelności, a więc nie tworzone w tym celu fikcyjne wierzytelności. Mimo tego świadomie wziął udział w wykreowaniu takiej wierzytelności wiedząc, że zostanie ona następnie wykorzystana przez inne nabywające ją podmioty do potrącenia własnego zobowiązania podatkowego względem Skarbu Państwa mimo niedostarczenia szkole sprzętu. Musiał zatem również wiedzieć, że koszty jego zakupu ostatecznie będzie musiał pokryć Skarb Państwa, który w ten sposób zostanie doprowadzony do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Ostatecznie tak też się stało, czego potwierdzeniem są ustalenia NIK Delegatura w B. potwierdzone zeznaniami przedstawiciela Kuratorium (...) w B. – H. H.. Wynika z nich, że wskutek zaistniałego procederu zobowiązania (...) Nr 1 w B. wobec urzędów skarbowych w 2002 r. osiągnęły wysokość 1.003.723 zł. (k. 240 – 241). Dodać należy, że fikcyjnie wykreowana przy udziale oskarżonego wierzytelność została dwukrotnie wykorzystana do potrącenia należności podatkowych w trybie w trybie art. 28 ustawy z dnia 19.12.1980 r. o zobowiązaniach podatkowych w wyniku dwukrotnej jej sprzedaży, najpierw na rzecz (...) Banku, a następnie na rzecz firm (...). Zaistniały proceder nie byłby możliwy bez współpracy z oskarżonym, który w dokumentach dwukrotnie potwierdził nie prawdę co do istnienia bezspornych i wymagalnych wierzytelności szkoły jako państwowej jednostki budżetowej.

Oskarżony działał więc umyślnie i z zamiarem kierunkowym. Jego działanie nie było wprawdzie ukierunkowane na osiągnięcie korzyści majątkowej dla siebie. Jednak niewątpliwie chciał, aby taką korzyść majątkową uzyskali R. G. i J. R. i w tym celu chciał im również pomóc we wprowadzeniu innych osób w błąd i doprowadzeniu ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Podnoszona przez skarżącego okoliczność, że oskarżony dążył do unowocześnienia szkoły nie może stanowić usprawiedliwienia dla takich działań, a w szczególności nie skutkuje zmiany oceny karno - prawnej czynów oskarżonego. W prawie karnym nie obowiązuje przecież zasada, że „cel uświęca środki”.

Chybiony jest też zarzut obrońcy jakoby oskarżony wystawiając dokumenty w imieniu szkoły stwierdzał w nich okoliczności istniejące w momencie wystawienia. Podniesiony zarzut pozostaje w sprzeczności z dyspozycją art. 28 ustawy o zobowiązaniach podatkowych, który stanowił podstawę do kompensaty już istniejących, bezspornych i wymagalnych wierzytelności względem Skarbu Państwa, a faktycznie został wykorzystany do wykreowania fikcyjnego długu państwowej jednostki organizacyjnej, który w ostateczności miał pokryć Skarb Państwa.

Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że zawarta umowa sprzedaży nie doszła do skutku, albowiem była pozbawiona jednego z istotnych składników tj. zobowiązania nabywcy do zapłaty ceny, którą miał zapłacić inny podmiot. Miała nim być instytucja lub osoba, która przejmie zobowiązania szkoły wynikające z zawarcia umowy. W konsekwencji

przedmiotowa umowa nie rodziła określonych w niej skutków prawnych, a więc wzajemnych zobowiązań pomiędzy stronami. Na mocy jej postanowień firma (...) nie nabyła więc również wierzytelności Zespołu Szkół Zawodowych nr (...) w B.. Tym samym podpisane przez oskarżonego dokumenty o istnieniu takich wierzytelności były niezgodne z prawdą i miał on tego świadomość, czego potwierdzeniem są również jego późniejsze działania mające na celu wycofanie się z transakcji z firmą (...).

Podzielić należy ocenę zawartą w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia, że zainicjowane przez niego działania zmierzające do wycofania się z transakcji i powiadomienie o tym fakcie firmę (...) oraz urzędy skarbowe dla bytu przypisanych mu czynów nie miały istotnego znaczenia. Miały one miejsce już po zaistnieniu tychże czynów, zaś ich celem było już tylko zapobieżenie skutkowi w postaci potrącenia zobowiązań podatkowych z wierzytelności szkoły co również nie nastąpiło, albowiem urzędy skarbowe wydały stosowne decyzje w tym przedmiocie. Ostatecznie jednak na skutek działań oskarżonego jedna z wydanych w tym przedmiocie decyzji została uchylona.

Taka postawa oskarżonego, choć nie może zwolnić go od odpowiedzialności karnej za popełnione czyn, to jednak stanowi istotną okoliczność łagodzącą, którą sąd meriti winien uwzględnić przy wymiarze kary. Część motywacyjna zaskarżonego wyroku wskazuje, że Sąd I instancji tę okoliczność zauważył i docenił.

Przechodząc z kolei do oceny wymiaru kary orzeczonej wobec oskarżonego stwierdzić należy, że nie jest ona rażąco surowa i spełnia wszystkie ustawowe wymogi określone w art. 53 k.k. Orzekając w tym przedmiocie Sąd Okręgowy uwzględnił całokształt okoliczności ujawnionych na rozprawie, a więc zarówno okoliczności obciążające i przemawiające na korzyść sprawcy, czemu dał też wyraz w pisemnych motywach wydanego wyroku. Uwzględnił również przesłanki na które obrońca powołuje się w apelacji, takie jak dotychczasowa niekaralność i pozytywna opinia środowiskowa. Tak orzeczonej kary nie sposób postrzegać jako rażąco surowej.

Z tych też względów, Sąd Apelacyjny nie dostrzegając innych uchybień podlegających uwzględnieniu z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów, orzekł jak w sentencji wyroku.

O opłacie za drugą instancję rozstrzygnięto na mocy art. 8 ustawy z dnia 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych, o pozostałych kosztach procesu za postępowanie odwoławcze stosownie do treści art. 636 § 1 k.p.k., zaś o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu za postępowanie przed sądem drugiej instancji zgodnie z treścią § 14 ust. 2 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).